

“ร้อยพระบาทยาตราปัตตานี”

วารสารข่าว
เพลิงรัก

วารสารเพื่อการประชาสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ปีที่ ๓๓ ฉบับที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๓

E-mail : pr.pattani@bunga.bn.psu.ac.th

www.bn.psu.ac.th

ISSN 0859-9734

พสกนิกรห้าดไทย ร่วมเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เนื่องในโอกาสสมามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา

๕ ธันวาคมราชชั้น

ชาวสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ร่วมพิธีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคมราชชั้น โดยในภาคเช้า พิธีทำบุญตักบาตรถวายเป็นพระราชกุศล ณ ลานศิลปวัฒนธรรม ถนนสายบุรี พิธีถวายราชสุดที่เฉลิมพระเกียรติ และถวายพระพรชัยมงคล ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี โดยมี พศ. สมปอง ทองผ่อง รองอธิการบดีมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พร้อมด้วยบุคลากร ร่วมในพิธี สำหรับภาคค่ำ พศ.นิพาริด ระเด่นอาหมัด รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พร้อมด้วยบุคลากร นักศึกษา และนักเรียนโรงเรียนสาธิต วิทยาเขตปัตตานี ร่วมในพิธีถวายเครื่องราชลักษณะและจุดเทียนถวายพระพรชัยมงคล ณ ลานศิลปวัฒนธรรม ถนนสายบุรี

พิธีกาฐมาณฑุ ให้กับ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ในวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ณ วัดมหาธาตุ ถนนสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร

๑. ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座 ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座
๒. ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座 ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座
๓. ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座 ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座
๔. ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座 ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座

๕. ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座 ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座
๖. ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座 ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座
๗. ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座 ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座
๘. ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座 ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座

๙. ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座 ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座
๑๐. ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座 ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座
๑๑. ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座 ทรงเสด็จฯ ประทับบน御座

สารบัญ...

รอยพระบาทยาตราปีตตาณี	๑๔
พระมหากรุณาธิคุณในการพัฒนาจังหวัดปีตตาณี	๑๕
๑. พระมหากรุณาธิคุณ ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	๑๖
๒. พระมหากรุณาธิคุณ ด้านการลงเรียนอาชีพ	๑๗
๓. พระมหากรุณาธิคุณ ด้านการทำบ้านเรือนคงทน	๑๘
๔. พระมหากรุณาธิคุณ ด้านการศึกษา	๑๙

พิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ณ อุทัยาเขตปีตตาณี

ครั้งที่ ๑ วันพุธที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗
ครั้งที่ ๒ วันจันทร์ ที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗
ครั้งที่ ๓ วันศุกร์ ที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗
ครั้งที่ ๔ วันพุธที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗
ครั้งที่ ๕ วันศุกร์ ที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗
ครั้งที่ ๖ วันพุธที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗
ครั้งที่ ๗ วันพุธที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗
ครั้งที่ ๘ วันพุธที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗
ครั้งที่ ๙ วันพุธที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗

... อ่านต่อหน้า ๑๕ ...

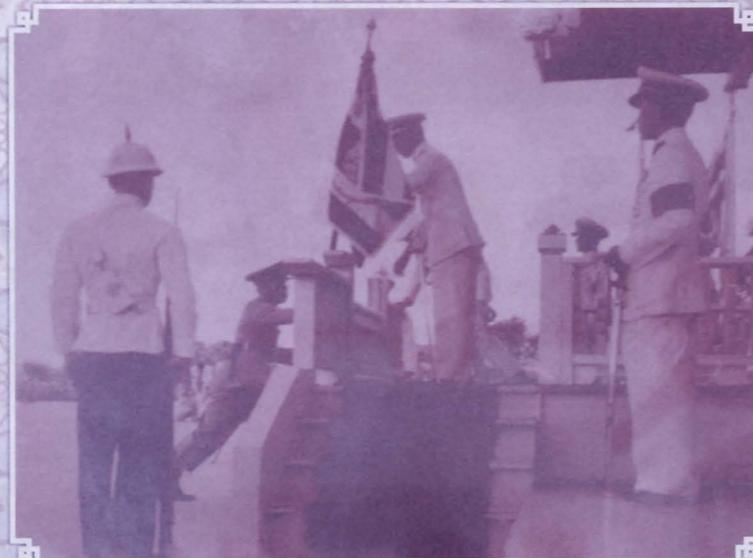
รอยพระบาทยาตราปัตตานี

จัดทำโดย

คณะกรรมการจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ ๔๐ พรรษา
มหาราชฯ คำสั่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ที่ ๔๐๔๒/๑๗๕๐ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐

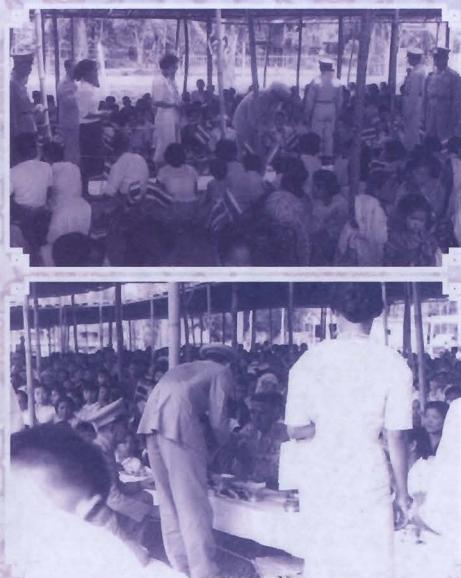
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและ
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์
ทรงมีพระมหากรุณาริคุณเสด็จพระราชดำเนิน
เยี่ยมเยียนพสกนิกรชาวปัตตานีและพระราชทาน
แนวพระราชดำริ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหา
สำคัญ ๆ ให้แก่จังหวัดปัตตานี มาอย่าง ดังรอย
พระบาทยาตราปัตตานีต่อไปนี้

วันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทาน ธงชัยเฉลิมพล ให้กับ^๑
โรงเรียนพลตำรวจภูธรภาค๙ ตำบลป่าหอง
จังหวัดปัตตานี ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่
๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ย้ายไปอยู่ที่
ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ວັນທີ ๒๒ ມິຖຸນາຄມ ພ.ຕ. ๒๕๐๒

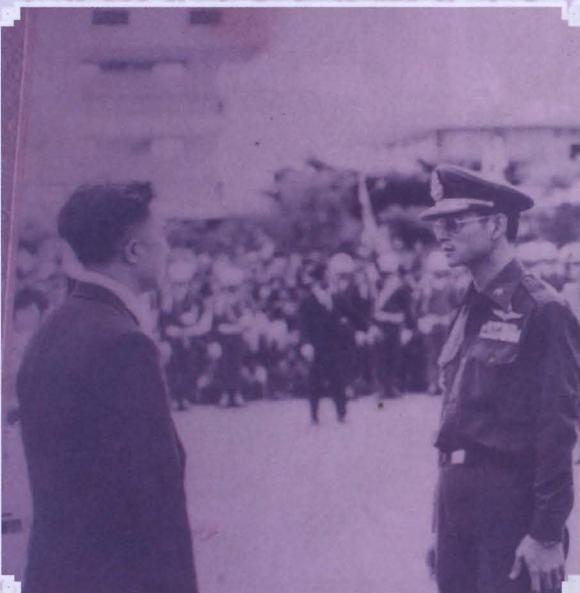
ເສດ්ධົມພຣະຣາຊດຳເນີນຈາກຈັງຫວັດສົງຂລາ ຄື່ງຈັງຫວັດປັດຕານີ້ ຜູ້ວາຮາຊການຈັງຫວັດປັດຕານີ້ ນາຍເກມ ສຸຂົມ ທູລເກລົ້າ ທູລກະຮ່ມ່ອມຄວາຍພຣະແສງຮາສຄາສຕຣາ ພັສຈາກນັ້ນເສດ්ධົມພຣະຣາຊດຳເນີນຕ່ອງໄປຢັງທີ່ວ່າການອຳເກົດໂຄກໂພໍ້ ເວລາ ១៣.៤៥ ນ. ທຽບເຢີມຮາມງວດອຳເກົດໂຄກໂພໍ້ອ່າງທົ່ວຄື່ງ ປະມານ ១ ຂ້າມົງ ເສຍພຣະກະຍາຫາກລາງວັນ ດນ ທີ່ວ່າການອຳເກົດ ເວລາ ១៥.៣០ ນ. ເສດ්ධົມພຣະຣາຊດຳເນີນອອກຈາກອຳເກົດໂຄກໂພໍ້ ໄປຢັງຄ່າຍຕໍ່ມາຮັງຈະເວນຫາຍແດນ ຜູ້ກໍາກັບການຕໍ່ມາຮັງຈະເວນຫາຍແດນການບູລພຣະກຸດໝານນຳຕໍ່ມາຮັງຈະເວນຫາຍແດນ ເຟັ້ນຫຼຸລະອອງຮູລີພຣະບາທ ທຽບເຢີມພຣະຣາຊດຳຮັບສົດອົບ ແລະທຽບອວຍພຣ ໃຫ້ຕໍ່ມາຮັງຈະເວນຫາຍແດນທຸກຄົນ ມີຄວາມສຸຂຄວາມເຈົ້າຢູ່ເຕີມທີ່ກ່າວັນ ເວລາ ១៩.៣០ ນ. ເສດ්ධົມພຣະຣາຊດຳເນີນຕ່ອງໄປຢັງໂຮງເຮື່ອນ ບັນຕຸ້ຍງ ອຳເກົດຫນອງຈີກ

ວັນທີ ๒๓ ມິຖຸນາຄມ ພ.ຕ. ๒๕๐๒

ເວລາ ១៣.១៥ ນ. ເສດ්ධົມພຣະຣາຊດຳເນີນຢັງ ສາລາກລາງຈັງຫວັດປັດຕານີ້ ປະຊາບນໜາງຈັງຫວັດປັດຕານີ້ ຊາວໄທພຸທ່ອທີ່ເຂື້ອສາຍໄທແລະຈິນ ຊາວໄທມຸລືສິມ ໄດ້ ຮ່ວມໃຈກັນຈັດຂບວນແກ່ຂໍສົ່ງ ຂບວນແທ່ນກ ຮ່ວມທັງຂບວນແກ່ ຂອງຊາວຈິນ ທີ່ເປັນການຄວາມພຣະພຣແລະຄວາມພຣະເກີຍຮົດ ອີ່ຢ່າງສູງສຸດ ເສົ່າງພິບີ້ແລ້ວຜູ້ວາຮາຊການຈັງຫວັດປັດຕານີ້ ການບັນຄຸມທຸລຸນໍາຂ້າຮາຊການແລະຮາມງວດເຟັ້ນຫຼຸລະອອງຮູລີພຣະບາທ ທຽບເຢີມພຣະຣາຊດຳຮັບສົດກັບປະຊານ ຮາມງວດ ຜູ້ທີ່ນີ້ນຳເປັນພູ້ຕານີ້ຈຳລອງ ທີ່ເປັນສັນລັກຂໍ້ນ ຂອງຈັງຫວັດປັດຕານີ້ ທູລເກລົ້າ ທູລກະຮ່ມ່ອມຄວາຍເວລາ ១១.៣០ ນ. ເສດ්ධົມພຣະຣາຊດຳເນີນຄື່ງສາລຸດີທີ່ຮ່ວມຈັງຫວັດປັດຕານີ້ ປະທັບພັກການພິຈາລາດຕີແລ້ວເສດ්ຈາ ຕ່ອໄປຢັງທີ່ວ່າການອຳເກົດຍະຮັງ ເສດ්ຈາ ເຢີມຮາມງວດຈົ່ງ ເວລາ ១២.២២ ນ. ຈຶ່ງເສດ්ຈາ ຕ່ອໄປຢັງຈັງຫວັດຍະລາ

วันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เสด็จพระราชดำเนิน ณ สนามบิน
บ่อทอง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

วันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ บ้านลือดัง ตำบลเตราะบอน บ้านปะโละ ตำบลมะนังดาลำ
ค่ายสูกเสือสุริยสุนทร ตำบลละหาน หลังจากนั้นเสด็จไปยังท่าเรืออำเภอสายบุรี ประทับเรือกอและซึ่งจัดเป็นเรือยนต์
พระที่นั่ง เสด็จตามแม่น้ำสายบุรี ไปยังบ้านบัน ตำบลปะเสยะวะ อำเภอสายบุรี และเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมโรง
พยาบาลคริสตีย์สายบุรี ตำบลตะลุบัน อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

วันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร
อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๗๕

เสด็จพระราชดำเนินทรงฝังสุกนิมิตวัดในอำเภอยะหริ่ง

เสด็จพระราชดำเนินมัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี

วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เสด็จพระราชดำเนินในพิธียกฉัตรทองคำยอดเจดีย์
ณ วัดช้างให้ ตำบลลุมโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

วันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๔

เสด็จพระราชดำเนิน ณ ศาลเจ้าเล่งฉู่เกียง
ตำบล oa เนาะรู อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

วันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๗

เสด็จพระราชดำเนินโดยเรือไปยัง
วัดถ้มภารวัส เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรบ้านยะรัง
ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๗

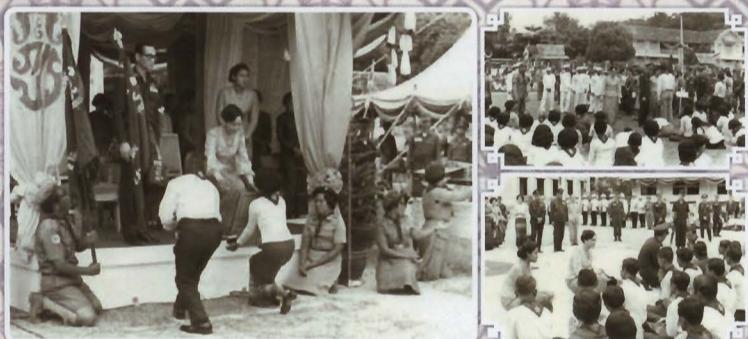
เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎร
อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๐

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธียกช่อฟ้า
อุโบสถวัดแหงสาราม ตำบลท่าข้าม อำเภอปะนาเระ

พระราชทานธงประจำรุ่นสูงเลื่อชาวบ้านจังหวัด
ปัตตานี ณ ที่ว่าการอำเภอสายบุรี และทรงเยี่ยมราษฎร
จังหวัดปัตตานี

วันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๗

เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโครงการ
ชลประทานปัตตานี และทรงเยี่ยมราษฎร ณ วัดสุขุมตี ตำบล
ยะรัง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

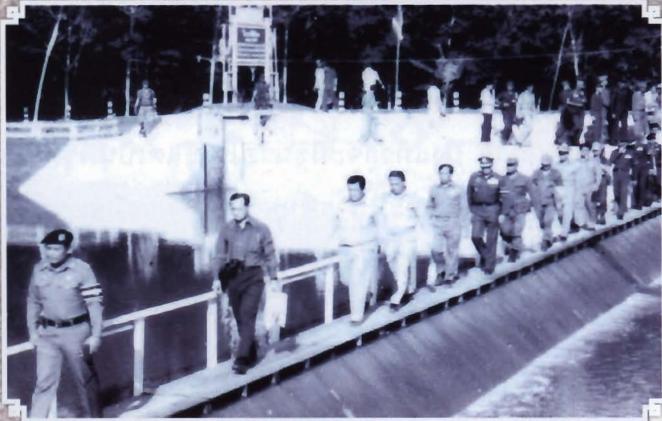

วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๗๓

เสด็จพระราชดำเนินพระราชทานรางวัล
แก่ครุโรงเรียนรายวุร์สสอนศาสนาอิสลาม ณ
มัสยิดกลาง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

วันที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๗๖

เสด็จพระราชดำเนินฝ่ายตัวมิยาะ
หมู่ที่ ๑ บ้านข่าลิง ตำบลพิเงน กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง
จังหวัดปัตตานี

วันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๗๔

เสด็จพระราชดำเนินไปหอดพระเนตร
ภูมิประเทศและทรง
เยี่ยมราษฎรบ้านตัวชุด
ตำบลพิเงน และบ้านน้ำดำเนิน
ตำบลน้ำดำเนิน กิ่งอำเภอ
ทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๔

เสด็จพระราชนิรันดร์เยี่ยมบ้านทุ่งเค็จ อำเภอสายบุรี เพื่อทอดพระเนตรโครงการพัฒนาพืช “แม่แวง” ทั้งนี้เนื่องจากทรงเล็งเห็นว่าพืชดังกล่าว ถึงแม้ว่าจะมีขนาดใหญ่แต่เป็นพืชที่เสื่อมโทรม ใช้ประโยชน์ไม่ได้ น่าจะมีการศึกษาหาวิธีการที่จะระบาดในปัจจุบันนี้ในขามน้ำหลักและเก็บกักน้ำไว้ใช้ทำการเพาะปลูกในปัจจุบันนี้แล้ว ซึ่งจะช่วยให้พืชที่นับหมื่นไร่ได้มีน้ำใช้ในฤดูแล้ง และวันเดียวกับเสด็จพระราชนิรันดร์ฯ เดินทางมาลงพื้นที่สำรวจและมอบหมายให้กรมชลประทานดำเนินการโครงการพืช “แม่แวง” เพื่อประชาชนได้ใช้ประโยชน์ต่อไป

วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

เสด็จพระราชนิรันดร์ฯ ยังมั้ยดกลางปัตตานี
นายสัมพันธ์ ทองสมัคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
นายพลากร สุวรรณรักษ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี
กราบบังคมทูลและเบิกตัวผู้นำศาสนาจาก ๑๔ จังหวัด
เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และทรงพระกรุณากล่าวอวยพร
ร่วมกับผู้นำศาสนาอิสลาม

พระมหากรุณาธิคุณในการพัฒนาจังหวัดปัตตานี

พระบารมีปกเกล้าฯ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เปรียบเสมือนแสงประทีปแห่งปวงพสกนิกร ทุกครั้งที่เสด็จแพรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนพสกนิกรเกือบทุกตำบล ทรงพระปริชาสามารถ และทรงหยิ่งลึกทราบถึงสภาพพื้นที่ในชนบทอย่างถ่องแท้ พร้อมทั้งได้มีพระมหากรุณาธิคุณ พระราชทานแนวพระราชดำริ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาสำคัญให้แก่ จังหวัดปัตตานีมากมาย ส่งผลให้พสกนิกรของพระองค์ท่านในจังหวัดปัตตานีมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากแนวพระราชดำริและพระอุตสาหะ วิริยะ ในการบำเพ็ญพระราชกรณียกิจของพระองค์ ได้ก่อให้เกิด “พลังแห่งครรภ์ชา” ซึ่งเป็นจุดเชื่อมให้ทุก ๆ ฝ่าย ทั้งหน่วยงานทางราชการ ประชาชนและองค์กรเอกชน ได้ร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อสนองพระราชปณิธาน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นต้นมา พสกนิกรชาวจังหวัดปัตตานี ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก การปฏิบัติพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ใน การแก้ไขปัญหาพื้นฐานของราษฎรและส่งเสริมการกินดีอยู่ดีของประชาชน จนก่อให้เกิดโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ได้มีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมด้านต่าง ๆ ซึ่งแบ่งได้ ๔ ด้าน ดัง

๑. ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ
๒. ด้านการส่งเสริมอาชีพ
๓. ด้านการทำนุบำรุงศิลปะ
๔. ด้านการศึกษา

๑. พระมหากรุณาธิคุณด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ

จังหวัดปัตตานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำที่เกิดจากแม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรี บางครั้งประสบปัญหาน้ำท่วมพื้นที่เพาะปลูก ในฤดูฝน หรือประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภค และบริโภคในฤดูแล้ง แต่ด้วยพระราชมีของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมุ่งมั่นที่จะพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราษฎรทุกหมู่เหล่า ด้วยโครงการพัฒนา หรือจัดทำแหล่งน้ำรูปแบบต่าง ๆ มาโดยตลอด ความเดือดร้อนในเรื่องน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และ การเกษตรของราษฎรในหลายพื้นที่ของจังหวัดปัตตานี จึงได้รับการขัดปัดเป่าและผ่อนคลายความเดือดร้อนให้ บรรเทาเบาบางลงไป หากเปรียบ “น้ำดีอชีวิต” พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือผู้พระราชทาน “ชีวิตใหม่” ให้ แก่เกษตรกรจังหวัดปัตตานีด้วยโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริจำนวนหลายโครงการ การพัฒนาแหล่งน้ำ ที่มีหน่วยงานสังกัดกรมชลประทานและข้าราชการ ทุกหมู่เหล่า ของจังหวัดปัตตานี เป็นผู้ปรับแนว พระราชดำริไปสู่การปฏิบัติ

โครงการที่สำคัญมีดังนี้

- โครงการฝายทดน้ำห้วยลาดน้ำเต้า ตำบลลุ่งคล้า อำเภอสายบุรี
- โครงการฝายทดน้ำบ้านตีระปียะ ตำบลพิเงน อำเภอทุ่งยางแดง
- โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยกะลาพอ ตำบลเตรระบอน อำเภอสายบุรี
- โครงการพัฒนาพื้นที่พรุแม่ແแซ ในเขตอำเภอสายบุรี และอำเภอปะนาเระ
- โครงการฝายทดน้ำเขาใหญ่ ตำบลแบน อำเภอสายบุรี
- โครงการอ่างเก็บน้ำคลองเตರะหัก ตำบลน้ำป้อ อำเภอปะนาเระ

๒. พระมหากรุณารัตน์ด้านการส่งเสริมอาชีพ

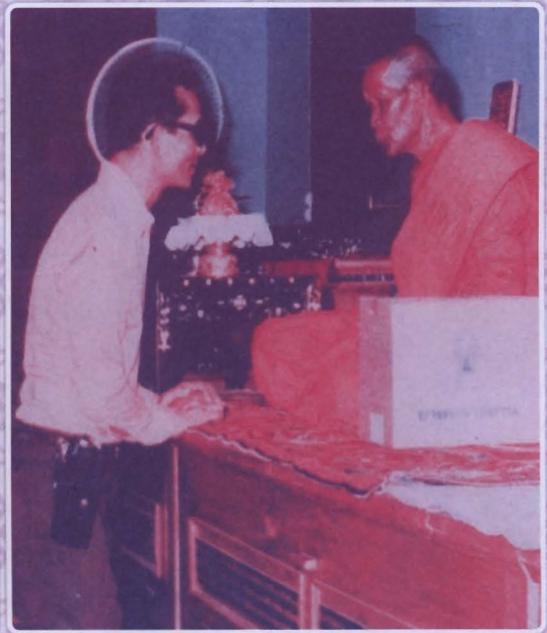

จังหวัดปัตตานีเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเล มีคลองบางสายที่น้ำทะเลสามารถไหลเข้า ถึงได้ทำให้สภาพของน้ำในคลองเป็นน้ำกร่อย หมายสำคัญรับการส่งเสริมอาชีพเลี้ยงปลา น้ำกร่อย รายภูมิอาชีพเลี้ยงปลากระเพงขาว ในราชชั้งแต่มาปรับเปลี่ยนจากการปรับ สภาพน้ำเค็มให้เหมาะสมสำหรับการเลี้ยง การแก้ไขปัญหาจะต้องใช้หลักวิชาด้าน ระบบประทานมาประยุกต์ใช้ในการระบายน้ำ เค็มเข้า-ออก และป้องกันไม่ให้น้ำพรุที่ มีสภาพเป็นกรดไหลลงมาอย่างคล่องน้ำจืด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีแนว พระราชดำริในการแก้ปัญหา โดยมีโครงการ ดังนี้

- โครงการขุดลอกคลองบางเก่า ตำบล บางเก่า อำเภอสายบุรี
- โครงการขุดลอกคลองบางตาหยาด ตำบลตะลุบัน อำเภอสายบุรี

๓. พระมหากรุณาธิคุณด้านการทำนบัตรคงคาสนา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสนับสนุนกิจการศาสนา ในฐานะที่ทรงเป็นองค์อัครศาสนูปถัมภก ทรงศึกษาหลักการของทุกศาสนาอย่างถ่องแท้และทรงให้ความสำคัญกับการนำคำสอนของศาสนามาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ในระหว่างที่ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มกจจะเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนผู้นำศาสนาอิสลามในมัสยิดต่าง ๆ เช่น มัสยิดกลางปัตตานี มัสยิดสือดัง ตำบลเตราบอน และมัสยิดคละไละ ตำบลมะนังคากำ อำเภอสายบุรี และในฐานะที่พระบาทสมเด็จ

พระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพุทธมามก ได้ทรงประพฤติปฏิธรรมเป็นอาจิณวัตรได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมวัดต่าง ๆ เช่น วัดสารวัน อำเภอไม้แก่น วัดสุขาวดี อำเภอยะรัง วัดเนินพาโลการามวัดถ้มภาวาส อำเภอสายบุรี วัดมุจลินทวารปีวihar อำเภอหนองจิก วัดรายภูรณะ (วัดช้างให้) และวัดทรายขาว อำเภอโขกโพธิ์ ส่วนพื้นท้องชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีความครรภานาเคราพลังการพลักภาระต่องค์เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ซึ่งประดิษฐานอยู่ ณ ศาลเจ้าเล่งฉู่เกียง ตำบลนาเนาะรู อำเภอเมืองปัตตานี ก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณอย่างสูงยิ่งในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้

๔. พระมหากรุณาธิคุณด้านการศึกษา

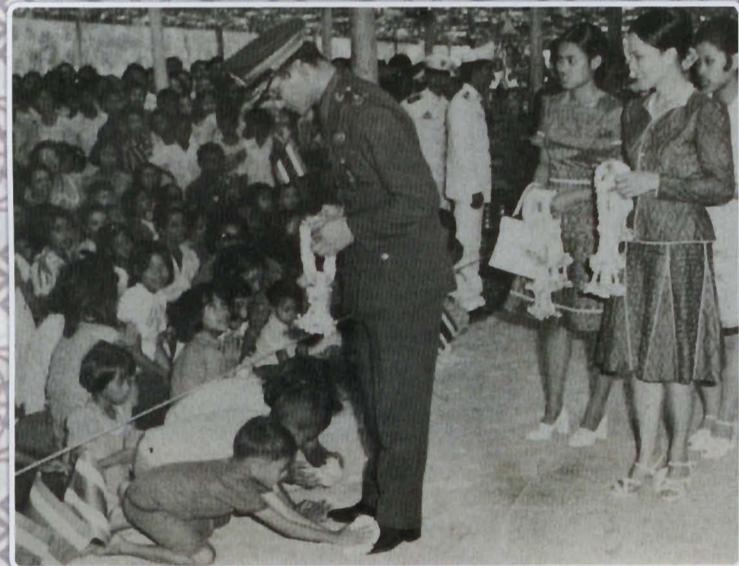
... ต่อจากหน้า ๓ ...

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จพระราชดำเนินในพิธีพระราชทาน
ปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ณ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน ๙ ครั้ง ตั้งแต่
พ.ศ. ๒๕๑๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๐

พระบรมราโชวาท

“...การศึกษาถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญมาก ความรู้
นั้นก็มีความรู้ทางวิชาการส่วนหนึ่ง คือ ความรู้
ที่จะนำไปเป็นอาชีพต่อไป ปฏิบัติงานต่อไป
ความรู้อีกอย่างหนึ่งคือ ความรู้ในเชิงวิถี หรือ
จิตใจของตัวและในจิตใจของผู้อื่น ความรู้
ทั้งสองอย่างนี้ก็ต้องประกอบกัน ...”

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ครั้งที่ ๑
วันพฤหัสบดี ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๕
ณ วิทยาเขตปัตตานี

